

СТАМАТ ВІКТОРІЯ, к.е.н., доцент,

доцент кафедри менеджменту та маркетингу,

ТИМЧЕНКО АЛІНА, здобувач вищої освіти другого

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РЕІНЖИНІРИНГ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ

Реінжиніринг бізнес-процесів став одним з основних інструментів, що дозволяє підприємствам не лише підвищити ефективність, а й інтегрувати новітні технології у свої операційні процеси. Це особливо актуально в умовах цифрової трансформації, коли підприємства повинні використовувати цифрові технології для оптимізації своєї діяльності.

Як зазначають дослідники С. Котенко та Г. Швідіна, за умов жорсткої конкуренції та прагнення виробників вийти на міжнародні ринки до українських підприємств висуваються додаткові вимоги щодо якості продукції та конкурентоспроможності виробників. Одним із ключових інструментів, що допомагають досягти цих цілей, є реінжиніринг бізнес-процесів. Цей підхід передбачає радикальні зміни в організації діяльності підприємств і спрямований на підвищення їх ефективності, адаптивності та конкурентоспроможності в умовах цифрової трансформації [1, с.176].

Поняття «реінжиніринг» вперше було сформульовано у працях М. Хаммера та Т. Девенпорта, які визначали його як «фундаментальне переосмислення і радикальне перепроєктування бізнес-процесів з метою досягнення істотного поліпшення якості функціонування» [2, с.50]. Цей підхід передбачає перегляд і вдосконалення існуючих процесів з метою досягнення значних покращень у показниках діяльності підприємства, таких як якість продукції, швидкість обслуговування та зниження витрат.

Реінжиніринг спрямований на поліпшення таких показників, як рентабельність виробництва, фінансова стійкість, темпи приросту активів та оборотність. Це важливі індикатори, які безпосередньо впливають на конкурентоспроможність підприємства на ринку. У рамках реінжинірингу необхідно також враховувати особливості різних типів бізнес-процесів, щоб оптимізувати їх відповідно до специфіки діяльності підприємства.

Бізнес-процеси є основою діяльності будь-якого підприємства. Вони можуть бути класифіковані на основні (виробничі), допоміжні, управлінські та процеси розвитку. Реінжиніринг бізнес-процесів передбачає аналіз, моделювання та перепроєктування цих процесів з метою підвищення їхньої ефективності та зменшення витрат. Дослідження проведені О. І. Гарафонова та Г. В. Жосан свідчать про те, що бізнес-процеси – це сукупність взаємопов'язаних дій, які виконуються в межах організації для досягнення певних цілей. Вони охоплюють всі аспекти діяльності підприємства, починаючи від виробництва товарів і послуг до управління фінансами та взаємодії з клієнтами [3, с.162]. Реінжиніринг бізнес-процесів – це концепція,

що передбачає радикальне перепроектування бізнес-процесів з метою досягнення значного покращення в їхній продуктивності, якості та витратах. Він акцентує увагу на: оптимізації процесів – вдосконалення способів виконання завдань для підвищення їхньої ефективності; змінах в структурі – усунення надмірностей і спрощення організаційних структур; інтеграції технологій – впровадження сучасних технологій для автоматизації та спрощення бізнес-процесів [2, с.51].

На нашу думку, реінжиніринг бізнес-процесів – це методологія, що передбачає радикальне переосмислення та істотне перепроектування бізнес-процесів для досягнення значних покращень у таких аспектах, як продуктивність, якість послуг, швидкість обслуговування та витрати. Це передбачає аналіз поточних процесів, виявлення їх слабких місць та розробку нових рішень, які забезпечують більш високу ефективність. У контексті цифрової трансформації реінжиніринг бізнес-процесів стає критично важливим, оскільки технологічні інновації можуть кардинально змінити способи виконання бізнес-операцій.

Процесний підхід до реінжинірингу передбачає розгляд підприємства як сукупності взаємопов'язаних дій, які трансформують вхідні ресурси в кінцевий продукт. Кожен етап реінжинірингу визначає чіткі межі, де результати одного етапу стають вхідними даними для наступного. Такий підхід дозволяє здійснити реалізацію реінжинірингу найбільш ефективно і результативно, особливо в умовах гострої конкуренції як на вітчизняному, так і на світовому ринках [4].

Серед принципів реінжинірингу, які підвищують конкурентоспроможність підприємств, важливе місце займають:

- спрямованість на якість: вдосконалення якості кінцевого продукту та задоволення клієнта;
- взаємна відповідальність: всі учасники процесу повинні усвідомлювати свою роль у досягненні загального результату;
- мотивація персоналу: система мотивації, яка заохочує досягнення високих результатів та ініціативу працівників [3].

Реінжиніринг бізнес-процесів має на меті змінити ключові індикатори конкурентоспроможності підприємства, такі як рентабельність виробництва, коефіцієнт фінансової стійкості, темпи приросту активів та інші. Успішна реалізація реінжинірингу може суттєво підвищити ефективність підприємства, знизити витрати та покращити якість продукції, що в свою чергу забезпечує підприємствам конкурентні переваги на ринку.

Конкурентоспроможність підприємства визначається його здатністю успішно конкурувати на ринку, забезпечувати якість продукції та послуг, а також адаптуватися до змін у середовищі. У цифрову еру підприємства повинні постійно вдосконалювати свої бізнес-процеси для підтримки конкурентних переваг. Це досягається через:

- адаптацію до нових технологій – використання цифрових інструментів, таких як аналітика даних, штучний інтелект та автоматизація, для оптимізації

бізнес-процесів;

- покращення обслуговування клієнтів – застосування нових технологій для покращення взаємодії з клієнтами, що забезпечує більшу задоволеність та лояльність;

- інновації у продуктах та послугах – реінжиніринг бізнес-процесів дозволяє підприємствам швидше розробляти та впроваджувати нові рішення, що відповідають потребам ринку [4,5].

Реінжиніринг бізнес-процесів, у поєднанні з цифровою трансформацією, надає підприємствам низку переваг. Наприклад оптимізовані процеси дозволяють скоротити час виконання завдань і зменшити витрати. Сучасні бізнес-процеси можуть швидше адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі. Завдяки швидшим і якіснішим процесам підприємства можуть краще задовольняти потреби своїх клієнтів [4].

Таким чином, реінжиніринг бізнес-процесів є потужним інструментом, який дозволяє українським підприємствам адаптуватися до нових умов ринку, покращити свою конкурентоспроможність і забезпечити високу якість продукції. У процесі впровадження реінжинірингу підприємства отримують можливість ефективніше використовувати ресурси, оптимізувати свої процеси та задовольняти вимоги сучасного ринку. З урахуванням швидкого розвитку технологій і постійних змін у споживчих вподобаннях, реінжиніринг стає невід’ємною частиною стратегічного управління промисловими підприємствами.

Список використаних джерел

1. Котенко С., Швіндіна, Г. О. Реінжиніринг бізнес-процесів як напрямок підвищення конкурентоспроможності промислових підприємств. *Вісник Сумського державного університету. Серія Економіка*. 2020. № 2. С. 174–180
2. Заїка, С., Харчевнікова, Л., & Заїка, О. (2021). Реінжиніринг бізнес-процесів як інструмент ефективного управління підприємствами. *Підприємництво та інновації*, (21), 49-54.
3. Гарафонов, О. І., Г. В. Жосан. Діджиталізація та автоматизація бізнес-процесів: відмінність дефініцій та місце в менеджменті підприємства. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка 15 (2023): 161-166.
4. Дем’яненко Т., Яковенко І. Реінжиніринг бізнес-процесів як сучасний метод управління стратегічними змінами на підприємстві. *Адаптивне управління: теорія і практика*. Серія Економіка. 2022. №14(28) DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0654-14\(28\)-08](https://doi.org/10.33296/2707-0654-14(28)-08).
5. Стамат В.М., Шевчук Д.В. Інноваційний маркетинг в діяльності підприємств. *Сучасна наука: інновації та перспективи*: матеріали Міжнародної мультидисциплінарної науково-практичної інтернет-конференції (м.Київ, 6-7 квітня 2023 року). Київ: Київський інститут залізничного транспорту Державного університету інфраструктури та технологій. 2023. С. 412-415. <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/16705>

